

ЦИКЛА:

За Црну Гору на годину 8 круна, на по године 4 круне.
За Аустро-Угарску, Босну и Херцеговину на годину 12 круна по године 6 круна.

За све остале земље годишње 20 франака у злату, на по године 10 франака у злату.

Претплата се прима само у годишњим и полугод. роковима.
Поједини број 20 пара.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

ЛИСТ ЗА ПОЛИТИКУ И КЊИЖЕВНОСТ

Власник: Државна Штампарија

Издаје суботом

Одговорни уредник: Филип Јерговић.

Претплата се прима поштом у средњој администрацији „Гласа Црногорца“ на Цетиње, а може је наручити, г. Велу Ражадановићу, К. Ц. агенсу у Ботор.

Дописе се шаљу Уредништву. Ручишће се не примају.

За огласе плаћа се: за сваку ријеч или за број од пет цифара по 4 пара за први пут, а за сваки даљи пут по 2 пара.

Дворске и дипломатске вијести

— Њ. Кр. В. Књаз Господар повратио се са сретног пута из Петрограда у четвртак вече у 8 сати на Тополицу, а данас је с Њиховим Краљевским Височанствима Књазом Нашљедником и Књагињом Нашљедниковицом стигао на Цетиње. На глас да ће Њ. Кр. В. Господар са Тополице данас кренути, искупио се био у Бару, на Виру и на Ријечи многобројни народ из мјеста и околних, који је Узвишеног Господара необичном радошћу дочекао и одушевљеним клицањем поздрављао. Са свијех тврђава, поред којих је Књаз Господар тим путем пролазио, поздрављен је Његов долазак топовском палбом.

У 2 сата по подне приспио је Њ. Кр. В. Господар на Цетиње. Мало испред доласка пошао му је на сусрет Њ. В. Књаз Петар у униформи царско-руског потпоручника, са царско-руским отпрашником послова г. Штајном и са пратњом, а пријестоница се међутим уређивала да узвишеног Господара најсвечаније дочека. Куће су се окитиле заставима, а по улицама којима је Њ. Кр. В. Господар имао проћи, слегао се силни народ из мјеста и околних села од уласка у варош па до Двора. На самом уласку било је представништво Општине са одабранијим грађанством. У дворској улици је била упарађена чета војника с војном музиком, а пред Двором очекивали су Господарев долазак Њ. В. Књаз Мирко, г. пуковник А. Константиновић, чланови Књажевске Владе, Високопреосвештени Митрополит г. Митрофан са свештенством, државни великодостојници, официјерски кор, чиновници, сви у потпуној паради, и многобројно грађанство.

Кад се је Њ. Кр. В. Господар приближио Цетињу, почеше гудати топови с „Табље“ и звона са свијех цркава звонити, а бурно клицање „Живио“ проламаше се ваздухом. Чим се појавио аутомобил, у којем се возио Њ. Кр. В. Господар с Њиховим Краљевским Височанствима Књазом Нашљедником и Књагињом Нашљедниковицом, Њ. В. Књазом Петром, царско-руским отпрашником послова г. Штајном и министром војним генерал-ађутантом г. бриг. М. Мартиновићем, чета уз „пред прси“, војна музика засвира црногорску химну, а народном клицању не бјеше краја. Њ. Кр. В. Господар, у униформи царско-руског XV стрељачког пука, чији је Он власник, изишао је из аутомобила и пошто се поздравио са Њ. В. Књазом Мирком, г. пуковником Константиновићем, Високопреосвештеним г. Митрополитом, члановима Књажевске Владе и великодостојницима, прошао је поред постројене чете и поздравео војнике поздравом: „Здраво јунаци!“, па за тим ријечима: „Живјели ваши руски другови!“, на што се војска и сви присутни одазваше бурним клицањем: „Живио! Живјели! Ура!...“, а музика засвира руску химну. По томе се Књаз Господар успео на стенице Двора и милостиво се опростио са свима присутним.

— Госпођа Максимов, супруга овд. царско-руског министра, отпутовала је у Петроград.

— Г. конте Аривабене, кр. италијански отпрашник послова, повратио се са одсуства.

Њ. Кр. В. Књаз Господар у Петрограду

Кад је Њ. Кр. В. Књаз Господар кренуо из Петрограда, примио је на путу у вароши Луга од Његовог Величанства Цара Николе ову депешу:

A SON ALTESSE ROYALE
Prince NICOLAS de Montenegro

C' est avec infiniment de plaisir que j'ai reçu la visite de Votre Altesse Royale. Dans chaque coeur de bon Russe cette visite laissera un profond souvenir. Que le bon Dieu ait Votre Altesse et Son glorieux pays sous sa sainte garde.

Tzarskoe Selo.

NICOLAS.

ЊЕГОВОМ КРАЉЕВСКОМ ВИСОЧАНСТВУ
Књазу НИКОЛИ од Црне Горе

Са неизмјерним задовољством примио сам посјету Вашег Краљевског Височанства. У сваком срцу правога Руса та ће посјета оставити дубоки спомен. Нека Бог има Вас, Височанство, и Вашу славну земљу под својим светим окриљем.

Царско Село.

НИКОЛА.

Петроградско „Новоје Времја“ доноси о борављењу Њ. Кр. В. Господару у Петрограду још ове вијести:

Код Њ. Имп. В. Великог Књаза Николе био је 29. марта објед, на ком су присуствовали: Њ. Кр. В. Књаз Никола Црногорски, ратни министар генерал Редигер, његов помоћник генерал Поливанов, начелник ген. штаба генерал Палицин, начелник главног штаба генерал Еверт, команданти војних округа који се налазе у Петрограду и други виши чиновници војени. За вријеме обједна Њ. Имп. В. Велики Књаз Никола подигао је чашу Њ. Кр. В. Књазу Николи са овим ријечима:

Ваше Краљ. Височанство! Неисказано срећан, што је Бог хтио сакућити под мојим кровом скоро све више представнике руске војске, поздрављам Вас, Господару, вођу храброг народа црногорског, који сте Ви предводили на побједу, које су Вас и њега увјенчале неуловљивом славом.

Од стране свих овдје присутних ишјем за Ваше здравље, Вашег Дома и братског од исконних пријатељског нам народа црногорског!

Њ. Кр. В. Књаз Црногорски на ову здравицу одговорио је следећим изразом:

Ваше Имп. Височанство! Између срећних дана мога живота ја ћу убројити и данашњи дан, који ме саставио под Вашим Кровом и за Вашом триезом с

дивним збором искушаних на бојним пољима старијих представника и витезова славне руске војске. Овај дан даје мени, вазда вјерноме савезнику Русије, срећну ирилику, да изразим пред Вама, Велики Књаже, и преко вас, господо, братски поздрав Моје миле војске свој силној руској војсци.

Међу овдје сакућеним војсковођама ја видим сатрудице незаборављеног Вашег Оца, који су од њега научили да побјеђују и да чине велике подвиге тамо на Словенском Југу, где је од искона моја мала Црна Гора стојала непоколебимо на стражи Словенства.

Ваше Имп. Височанство и ви господо, другови моји по оружју, ми ћемо се и у будуће вазда сјомињати наложених нам претцима аманета, и сједињени за ојшту ствар бодро служити на славу великог словенског племена и на радост Цареву.

Да живи Цар, Царица, Њихова Узвишена Породица и руска храбра војска!

Да живите и Ви, Велики Књаже, с Вашом Узвишеном суругом, а тако и Ви, храбри представници руске војне силе!

Код министра иностраних дјела г. Извольског сјајна вечер 28. марта сакупила је до 600 позваних особа из дипломатије, аристократије, Думе и војеног, административног и журналистичког свијета. Доласком Њ. Имп. Височанства Великог Књаза Владимира Александровића и Њ. Краљ. В. Књаза Николе Црногорског била је отворена бијела дворана са раскошно приуротвљеним трпезама.

Гости су се почели разилазити у 12 сати, а тек на уру и по послјепоноћни сви се разошле.

Њ. Краљ. В. Књаз Никола примио је 31. марта депутацију управе петроградске општине, коју је предводио предсјеник Н. А. Рјезцов и ословио Високог Госта овим ријечима:

„Ваше Краљ. Височанство! Поводом Вашег доласка у престоницу срећан сам да Вас поздравим добродошлицом. Петроградска општинска управа поздравља драгога Госта рускога Цара — Владара Црне Горе — земље вазда блиске срцу рускога народа, и узимље слободу да изрази жељу за благополучни напредак и даљи развитак славног црногорског народа. Најпонижније молим Ваше Височанство да прими од нас, као представника града Петрограда, по древноме рускоме обичају хлеб и сђ“.

Као што је у дотичној телеграфској депеши јављено, хлеб и собили су поднесени на позлаћеном сребрном блуду нарочито израђеном у руском стилу са грбовима књажевским и петроградским и датумом доласка Високог Госта у Петроград.

Г. др. Мих. Полит-Десанчић, који од своје ране младости војује пером за опште интересе читавога Српства,

написао је у „Бранику“ под насловом „Значај пута Књаза Николе у Петроград“, чланак, који овако гласи:

Усред неизвјесности у положају великих сила погледом на македонско питање, усред врења на читавом Балканском Полуострву, на усред велике кризе у Србији — сједио господар српске Црне Горе — лази на далеки пут у Петроград, не презајући од непогоде времена, од незгодног пута по мору ни од дугачког пута на копну. Такву одлуку могао је диктирати књазу Николи само живи осјећај за Српство, да у критичном положају на Балкану не пропусти учинити оно, што би користило Српству и српској Црној Гори.

У посљедње је вријеме српска демагогија дигла дрвље и камење против књаза Николе, да би га у очима Српства и Словенства омаловажила, те га као правога тиранина представила. Стање у Црној Гори представљено је као ровито и опасно у тој мјери, да би не само пријестоло него и живот књаза Николе био у опасности. Истина, завјера је кована против књаза Николе, нађене су и бомбе за атентат, али будно око сједога владара и неизмјерна љубав правих патриота у Црној Гори осујетили су атентат на живот онога српскога владара, који има толике заслуге за Црну Гору и за Српство и који је сав Србин од главе до пете.

Да је збиља тако ровито стање у Црној Гори, као што то хоће да представе непријатељи Српства, књаз Никола се заиста не би био кренуо на далеки пут у Петроград. Али он има неограничено повјерење у свој црногорски народ, а има и повјерења према данашњој црногорској влади.

Лијепа је то црта, што се књаз Никола у овом по српски народ критичном времену одлучио, да иде у Петроград. Некад је покојни Љубомир П. Ненадовић рекао за Црну Гору: „Кад је Србе слобода избјегла, у твоје је стијење прибијегла!“ Данас се може рећи: Кад се нико у овом критичном времену на Балкану не брине за Српство, сједи се Господар Црне Горе брине за Српство.

Оно, што се јавља о дочеку и боравку књаза Николе у Петрограду, може да надима Србине груди у свима крајевима на Балкану. Млади владар велике и моћне Русије дочекује књаза Николу са љубављу и поштовањем, као каквог свога старог крвног рођака. Појава књаза Николе у Петрограду освјетљава оно вријеме, када је отац садашњег рускога цара Александар III. изустио оне знамените ријечи, што су одјекнуле у читавој Европи: да му је књаз Никола једини искрен пријатељ. Па тијех се ријечи свога покојног оца са пуним осјећајем сјетио послје толиких година руски цар Никола II. на оном свечаном дворском ручку, што га је дао у почасти књазу Николи.

Али не само цар Никола, него и сви званични и незванични кругови рускога народа нађени су се, да укажу своје велике симпатије према књазу Николи. Руски министар иностраних дјела Извольски дао је сјајну забаву у почасти књазу Николи. Све, што је одабраније у званичним и незваничним руским круговима, па и знаменити људи руске Државне Думе добили су позивницу на сјајну забаву код Извольског, како би видјели и познали књаза Николу. Позивнице су премашиле неколико стотина, а то је велика ријеткост и у највећим званичним забавама.

Књаз Никола се може поносити својим дочеком у Петрограду, а може се као Србин поносити и тиме, што топли зраци тога дочека надају и на потиштено Српство.

Велика је то ствар, што је књаз Никола, и ако је владар једне малене и сиромашне државе, ипак као представник завјетне српске мисли, знао стећи у Европи велик ауторитет и за Црну Гору и за Српство. Српска повјесница не зна да укаже на везе којега српског владара у оном облику, као што их је данас створио књаз Никола. Књаз Никола је стекао уважења у Европи не само својим породичним везама у Русији и у Италији а дијелом и у Енглеској и Њемачкој, већ и својом разборитошћу и умјешношћу ријетка државника.

Према таквој личности, као што је књаз Никола, страни свијет, који не познаје несретну наклоност српскога народа к раздору, не би могао појмити, да је могуће, да се баш са српске стране књаз Никола толико напада и клевета. Непојмљиво је страном свијету особито то, што двије српске државе у интересу будућности српскога народа не поштују заједнички и слошце. Политика Николе Пашића према Црној Гори за највећу је осуду, да и не говоримо о том, да и крвне везе између владара Србије и Црне Горе не пружају јемства за пријатељске одношаје двију српских држава.

Мора чинити најнеповољнији утисак на свакога Србина то, што Никола Пашић, умјесто да је објеручке прихватио предлог Књаз Николе, да трансбалканска железница нађе свој излазак на Јадранско Море на црногорском земљишту, у Бару — Никола Пашић пронашао је, да та железница треба да нађе свој излазак код Сан Ђовани ди Медуа.

Међутим књаз Никола својим путем у Петроград валда ће доказати, да има већих аукторитета, него што је Никола Пашић, па ће валда израдити, да излазак трансбалканске железнице буде у Бару. Ако Русија пристане на ту другу, то ће и Француска пристати, па и Италија, а неће моћи имати ништа противно ни Енглеска. Притисак тих велесила у Цариграду моћи ће на сваки начин испословати пристанак Порте.

Још је важан боравак књаз Николе у Петрограду и за то, што се ради о том, да се састави друштво за грађење, односно финансирање трансбалканске железнице.

Српство може са задовољством погледати на сједога владара српске Црне Горе, који не жали труда, те и своје здравље не штеди, да би и у својим старим данима са жаром своје pjesничке душе што користио Црној Гори и љубљеном српском народу.

ЗПИСНИК XXXV РЕДОВНЕ СЈЕДНИЦЕ ЦРНОГОРСKE НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ

држане 13. јануара 1908. г.

Председавао председник

Лабуд Гојнић

Секретар

Мил. Татар

Почетак у 3 сата послје подне. Присутни сви чланови књ. владе. Председник отвара XXXV редовну сједницу.

Секретар Татар чита у изводу молбе и жалбе, наиме: Бура Радана, усташа из Никшића, Гаша С. Павличића са Ждробаника и Даринке, удове Алфреда Трцете из Улциња.

Председник саопштава Скупштини, да је дао тродневно осуство Р. Пламенцу, посланику.

Секретар Татар чита изјаву г. министра иностранијех дјела о одговору на интерпелацију Филипа Протића односно Језерског Врха.

Прелази се на дневни ред — на продужење претреса буџета у појединостима партију 215.

Крсто Поповић предлаже, да се у буџет министарства прозвјете унесе једна нова партија са кредитом од 1800 круна на име уређивања једног просвјетног часописа, који ће бити службени лист министарства просвјете, а који ће уједно доносити научне чланке ради ширења писмености, а преко ове и корисна знања за народ. Увјерен је, да би тај лист доносио и лијепу суму прихода преко кредита, који би се на ту срху вотирао.

Извјестилац С. Вулетић напомиње, да се одбор при претресању буџета носио таквом мишљу, али не онако како Поповић хоће, већ да се одреди повећи кредит за потпомагање књижевности уопште гдје би на првом мјесту дошао један лист, који би заступао науку и књижевност. Наглашава, да рђаво представљамо духовну културу и да то треба поправљати, али вели, да се то не може онаквим листом какви Поповић препоручује, те је боље ништа отпочињати но којушта чинити, а д. се отпочне нешто добро, у томе треба много већи кредит који ми не можемо за то жртвовати, јер немамо.

Мин. просвјете и црквених послова Ј. Пламенац налази умјесним Поповићев предлог и вели, да би то била једна животна потреба, да се нашим интелектуалним радницима нарочито учитељима и свештеницима пружи прилика не само да се умно користе тим и таквим листом, него у исто вријеме да и сами сређују своје мисли и на тај се начин усавршавају, па се слаже са горњим предлогом и могли би се, вели, и мања сума, од 5—600 круна, одредити на ту сврху.

М. Мијушковић признаје, да ми данас имамо знатан контингент интелегентних, школованих и спремих људи, али они су, вели, толико заузети државним званичним пословима, да им не преостаје ни мало слободна времена да би мо-

гли радити на једном таквом листу. Напомиње, да ни 4—5000 круна, а камо ли 2.000 круна колико Поповић предлаже не би довољне биле, да се један такав лист издаје онако како треба. Дале вели, да ту има и једна техничка немогућност, а то је што Државна Штампарија не може свршавати ни обичне државне послове као протоколе, формуларе и др., а камо ли још и књижевни лист, па се из ових разлога не слаже са приједлогом Поповића.

Ж. Драговић налази, да се осјећа велика потреба код нас за један књижевни лист, и радо се придружује овом предлогу. Вели, да се та потреба осјећа још онда, када код нас ријетко бијаше школованих и интелегентних људи, па указује на оснивање службеног листа „Гласа Црногорца“, на издавање књижевних списова. Тврди, да би тај лист имао довољно сарадника само је главно, да му се осигура штампање у Држ. Штампарији. Држи, да би и мања сума од оне коју Поповић предвиђа била довољна, а што се тиче програма није за то, да овај лист заступа специјално једну грану науке, већ да то буде белетристички лист.

Извјестилац С. Вулетић вели, да је главно један лист осигурати материјално да се сарадницима могу добро плаћати хонорари, јер кад тога нема лист неће имати литерарне вриједности, а како ми не можемо материјално осигурати једна такав лист, то је вели, боље не покретати га, него да с њим буде оно исто што је било са негдашњом „Лучом“, када се с њоме ругао „Врач Погађач“ доносићи заговетку: која луча не свијетли?“ и одговарајући на то: „цетињска“. Наводи патње са „Књижевнијем Листом“, у чијој је редакцији био и сам и престанак тог часописа. Вели Ж. Драговићу да тај лист кад би се штампао у државној штампарији не би могао остати „нако кад би хвалио рад правитељства“, занта наводи као примјер „Књижевни Лист“ којем је вели одмах одузета државна помоћ чим су он — Вулетић и Мирко Мијушковић почели да критикују рад тадањих просвјетних власти.

Ж. Драговић објашњава се са Вулетићем.

М. Мијушковић вели, да тај лист не може бити књижевни лист, а још мање научни, већ би могао бити само етнографски и фолклористички. Осим тога, вели, кад један лист, који влада субвенционира, не може имати одријешене руке да говори и критикује све поступке једног министарства, онда он не би имао значаја. У осталом он не може да вјерује да ће неко стварати сам себи опозицију и још ју плаћати.

Ђ. Милановић сматра умјесним Поповићеву замисао, али напомиње, да имамо других много пречих и потребних.

Крсто Поповић напомиње, да би се субвенција предвиђена за такав лист, накнадила и сувише имало би се прихода прилично сума.

Извјестилац Р. Бошковић чита партију 215.

Ј. Врстеничић вели, да се пријети укидањем школе у Зубцима за то што нема довољно дјецe према закону, чему Зупчани нијесу ни мало криви, јер влада не хоће да примора Туђемилце да дају своју дјецу у исту школу. Још напомиње о плати католичких црквених поглавара.

Мин. просвјете и црквених послова Ј. Пламенац вели, да су се Зупчани и Туђемилци сложили били да граде школу, о којој је ријеч, и кад је школа већ била одређена Књаз Господар, а на молбу Туђемилца ослободио их је, те је школа остала усљед тога да је издржава само племе Зубци, а то је исто било и са мухамеданима у Горњим и Доњим Мурићима, Улцињу и др., па како је то било прије Устава, то није вели, нашао умјесним да им одузима то право. Напомиње, да према закону Зупчани немају довољан број мушке дјеце, а женску не дају, па је стога у питању опстанак ове школе.

Извјестилац С. Вулетић указује на законску одредбу, по којој сваки црногорски држављанин мора школовати своје дијете у основној школи, па мисли, да се та одредба може тачно аплицирати и на Туђемилце, јер они су ослобођени били од тога прије Устава, што им сад не важи особито кад они, из незнања, чине свом потомству велику штету. Но ако држава неће или не може да употреби своје право према својим држављанима Туђемилцима, за то не могу бити криви Зупчани те и вели, да не би разложно било Зупчанима одузети учитеља.

Вели да и кад би Туђемилци били и у праву не слати своју дјецу у школу, употреба тог њиховог права не би могла бити на штету права Зупчана, јер би то било противно једном принципу о приватном праву, који поред осталог заступа и наш Имовински Законик.

Р. Поповић слаже се са Вулетићем и вели, да влада не би смјела укинути

Зупчанима школу само за то, што не може једну законску обавезу примјенити над другим селом, а ако ће влада из политичких обзира домити једну законску одредбу према Туђемилцима, баш због тога не би смјела украјивати Зупчанима једно законско благодјејање.

Мин. просвјете и црквених послова Ј. Пламенац изјављује, да нема ништа против тога, да остане тај учитељ, који је и уврштен у буџет.

Председник ставља на гласање партију 215., која се прима по пројекту.

М. Мијушковић прије прелаза на главу XLIII. говори о просвјети и просвјетним заводима код нас. Осврће се на наша забавишта и вели, да она код нас нијесу онаква каква би требала да су и да се њихов значај не осјењује како би валало.

Дотиче се основних школа и са задовољством констатује, да је у току прошле године повећан број истих, али не може, а да не приговори како наше народне школе оскудијевају у спремих и стручних наставницима. Жали, што су већим дјелом на наставничким мјестима заступници учитељски, те не рачуна, да ће наше народне школе постићи жељени успјех, т. ј. неће одговорити свом васпитном циљу, коме су и намијењене.

Даље се осврће на наше средње школе, а особито на историјски развитак Цетињске гимназије, попраћа у потанкостима све фазе, кроз које је гимназија пролазила; износи статистичке податке о ученицима. Хвали квалитет материјала који похођа гимназију — бистрини и марљивост наше дјеце. Износи промјене, које су настале доласком на управу пок. Ј. Зоре и т. д.; за тијем објашњава промјену наставног плана у гимназији, који је извршен у току ове године. Помиње отварање подгоричке гимназије, па вели, да би тамо била потребнија једна чиста реалка, која би припремала младеж за трговачке и пољопривредне школе, јер је Подгораца трговачко-економски центар Црне Горе. Каже, да жали што наставнички кадар с неким изузетком није онакав, како би се пожељети могао, а за то криви прилике, и што су наставници средњих школа слабо материјално награђени и износи упоредно њихове повишице са учитељима.

Истиче потребу измјене закона о средњим школама и побољшање стања њихових наставника.

Председник даје 10 минута одмора.

Послије одмора.

Председник наставља прекинуту сједницу.

Извјестилац чита главу XLIII. — Народна библиотека и музеј — партија 216.

Извјестилац С. Вулетић износи слабо стање народне библиотеке, а нарочито музеја, за који рече, да и не постоји, па истиче потребу, да се у једном и другом поклони она пажња, коју по својој вриједности заслужују, а не да и даље постоје само по имену. Напомиње, како наше старине купују страни, а ми се на то и не осврћемо. Истиче потребу једног позоришта, које би могло лијено живјети и напредовати са субвенцијом од циљих 15—20.000 круна годишње. Вели да би то позориште било културни расадник своје врсте и пропагирало би духовну хегемонију Црне Горе међу околним провинцијама. Жали се како у Црној Гори нема духовног живота уопште који би требало створити.

М. Мијушковић напомиње, да библиотека постоји, али нема свог библиотекара. Вели да ово у буџету није позиција за библиотекар, већ само хонорар, ако би се позвало које приватно лице, да запише књиге, које се набаве. Чуди се зашто је влада смањила позицију на набавку књига, која је у прошлој години износила 1.000 круна. Мишљења је да се одреди немогућству примјеран хонорар и да се она повјере једном човјеку, који ће се тијем искључиво бавити, те да уреди библиотеку како би био слободан приступ читалачкој публици. Указује на објаву у „Гласу Црногорца“, а у којој је речено да ће музеј куповати и прибирати старине, али да се при свем том није нико пријавио, већ их наш сељак радије продаје странцу него ли музеју, рачунајући да ће му их странац боље платити.

Слаже се са Вулетићем односно позоришта, али вели, да је то још рано, а уз то нема ни кредита.

Мин. просвјете и црквених послова Ј. Пламенац слаже се са Вулетићем и Мијушковићем, али напомиње, да се нема буџетске могућности.

Извјестилац Вулетић чуди се како се сад говори да се нема буџетске могућности за ово, а има се кад се извјесне позиције жучно бране ради личности, које су на њима. Зашто не би вели н. пр. једно лице, било управитељ штампарије и библиотекар? Увјерен је вели, да би влада овако што усвојила кад би јој било до државне користи, али он је увјерен да се позиција управитеља штампарије бранила не ради те управе и државне користи но због нечије симпатије

према лицу, које је сад на том мјесту, те нема рашта овакву комбинацију предлагати, јер за оно што влади није драго, неће на жалост наћи потребе код скупштинске већине.

Председник ставља на гласање партију 216., која се усваја по пројекту.

Извјестилац Бошковић чита партију 217., која се прима по пројекту.

Извјестилац Бошковић чита главу XLIV. — Духовни Суд — партија 218., која се усваја за 800 круна.

И. Јовићевић говори о нашем свештенству уопште, за које рече да је играло свагда видну улогу у нашем народу. Осврће се на стање свештеника прије 1900 г., као и од тада на овамо и вели, да је црногорско свештенство, са досадашњом реформом која није на здраву основу постављена, са постојећим законима и са двије духовне судске инстанције, само један корак и ништа више учинило к усавршавању у свом позиву, који је свет и узвишен. Закључује да наше свештенство болује од двије болести, а те су: слабо материјално стање и слаба спрема, па вели, да и једно и друго треба неминовно лијечити, како би се поврнуо орому углед свештеника а уједно ојачао углед вјере и морала у народу.

Митрополит Митрофан износи значај и улогу цркве у народу и вели, да је вријеме доијело да свештенство код нас не игра у народу ону улогу, коју би морало играти. Признаје, да наше свештенство није спремно и вели, да ће се идуће године наново отворити Богословија, у коју ће се примати ђаци са 6 разреда гимназије. Дале указује на материјално стање нашег свештенства прије данашње реформе и напомиње, да се у овом коракнуло напријед и поправило се стање свештеника, али не онако, како би требало, но и то ће се постићи доношењем закона, који је у изгледу.

Захвалан је влади, што је схватила положај митрополитов, повећавши његову плату, али изјављује жељу, да остане на досадашњој плати с увјерењем, да ће се иста као и оне чланова Консistorије преуредити доношењем закона о чиновницима.

Министар просвјете Ј. Пламенац износи мотиве, којима је влада руковођена да побољша плату Митрополитову.

Извјестилац С. Вулетић не одобрава владине побуде за приједлог о побољшању Митрополитове плате и мило му је што је г. Митрополит схватио одборову тежњу, а та је штедња, па је за то, да одустане влада од свог приједлога, како се не би ствар стављала на гласање, и тиме избјегла непријатност за присутног г. Митрополита.

Председник ставља на гласање партију 218., која се усваја по изјештају.

Извјестилац Р. Бошковић чита партије: 219. и 220., коју одбор у позицији 2. смањава за 300 круна, што Скупштина усваја.

Извјестилац Бошковић чита партију 221., коју одбор у позицији 2. и 4. смањава за 200 круна.

Митрополит Митрофан жели, да 100 круна, колико Консistorија даје „Привреднику“ у Загребу, остане и даље на њен кредит, а свеједно је, издавале се одатле или одакле друго.

М. Мијушковић указује на услуге што нам их је чинио „Привредник“, па предлаже, да остане и ова сума овдје као и она у буџету Привредног Одјељења; вели, да се ми њему овдјем не можемо одужити али истом, покажемо, да се умјесто показати благодарни за толике услуге.

Извјестилац С. Вулетић вели, да је одбор нашао, да је природније да се ова позиција издаје из Привредног Одјељења. Слаже се са Мијушковићевим предлогом и прима га.

Митрополит Митрофан тражи, да остане по пројекту позиција 2., иначе ће се морати књиге и листови прибављати од других манастирских добара.

Извјестилац С. Вулетић напомиње, да је одбор слично поступио код свих надлештава а пристаје да остане по пројекту.

Председник ставља на гласање партију 221., која се прима по пројекту.

Извјестилац Бошковић чита главу XLV., партије: 222., 223., 224., 225. и 226., које су усвојене по пројекту.

Извјестилац Бошковић чита главу XLVI., партију 227., коју одбор повећава са 240 круна.

Извјестилац С. Вулетић указује на малу плату поглавица неправославних цркава у Црној Гори и за то је, да Архиепископа барског и примаса српског као и муфтију црногорског плаћа једино Црна Гора, тим прије, што су то и чланови нашег парламента као вирилци.

Министар просвјете Ј. Пламенац жели из више обзира да се плате свештеника неправославних вјеросповијести оставе онакве какве су до идуће сесије.

Извјестилац С. Вулетић објашњава одборову измјену код позиције 4. у овој партији.

Известилац Бошковић чита партију 228., која је примљена по пројекту.

Известилац Бошковић чита раздио VIII. — Буџетски резервни кредити — партије: 229., 230. и 221., које се усвајају по пројекту.

Сједница је закључена у 6¼ сата у вече, а друга је заказана за 15. о. м. у 3 сата послје подне са продужењем истог дневног реда и измјеном, да за 1. тачку буде одговор г. министра спољних послова на интерпелацију Ф. Протића о Језерском Врху.

Секретар
Мило Татар

Предсједник
Лабуд Гојнић

КЊИЖЕВНОСТ, УМЈЕТНОСТ, ПРОСВЈЕТА

Осамдесетогодишњица Толстојева. Као што је познато, *граф Лав Толстој* слави 10. септембра ов. год. 80-годишњицу свога рођења. У Петрограду и у Москви хоће свечано да прославе тај дан, ма да знају, да се је Толстој изјавио против сваке свечаности. Овдје ћемо изнијети тим поводом двије карактеристичне изјаве, једну Толстојева, којом се изјаснио какво јубилејско славље он жели, а другу Француза Анатола Франса, у којој слави Толстоја.

„Ја не желим, — рекао је Толстој — да се о моју особу крше и ломе ваљ бијеса и неслоге, и већ сама помисао, да би моје славље безвјернима донијело радости, а вјерне неугодно дирнуло, мени је сасвим одвратна. Ја сам се с тога љутке сагласно на планове са слављем, јер сам у њима нашао залог уједињења и покушај, да се разни људи споје у тај заједнички смјер, да се оствари за чим сам ја својом душом и својим мислима од увијек тежио, а никако не да лично славе и узносе мене, ово разривено, изнемогло, кукуљаво тијело, које сви зову — Лав Николајевић Толстој.

Очекивање, да изазовем те врсте душевну радост, и онда изглед да све људе међусобно зближим, то је мене кренуло и руководило. Постоје ли пак и други какви назови, онда о слављу не смије бити ни спомена. Оставите на миру то славље! Ја нећу с њиме да имам посла, ја га не желим, и ја вас молим да објавите цијелом свијету, да је моја једини жеља у томе, да радим за мир међу људима. Ја нећу распу и борбу, ни галаму, ни агитацију“.

Присутни пријатељи замолише остарјела и узрујана Толстоја, да не нагли, већ да још једном о свему проиисли. Питаху га, не би ли он с радошћу пристао на Дикенсов или Рускинов јубилеј и да ли судјеловање у таквом слављу не значи уједињење људства у најчистијем облику. Толстој, на којем се видјело да је јако узбуђен, размисли мало, па онда рече:

„Нема сумње, да сте ви у праву. Ја бих зацјелио судјеловао у Рускинову слављу. Радите, шта хоћете, али ја вас преклињем, што год будете радили, нека буде без сваког жагора. У галами, ломњама и бури — нема Бога“.

Анатол Франс рекао је пак о Толстоју ово: „Ми поздрављамо у Лаву Толстоју најзвизишенију и највишу идеју, која припада данашњем човјечанству. Као списки писац Толстој је учитељ свијех нас у посматрању своје спољашње покрета као и скривеније повода људских; он је наш учитељ у разноликости и снази творевина, које оживљавају његово дјело; он је наш учитељ у непогрјешивом избору прилика, које пружају читаоцу осјећај живота у његовим бескрајним промјенама. И ова обилежја његова генија налазе се у дјелима свијех периода његова стварања. — Толстој је осим тога недостижив примјер интелектуалне одличности, неустрашивости и великодушности. Херојском мирноћом, страшном благошћу извргао је он руглу злочинства друштва, које од закона ништа друго не захтијева него одобравање својих неправедности и насиља. Како смо ми мање свети и не можемо због тога да пајемо лијека за сва зла своје егзистенције, обраћамо се укоченим сијелима индустрије, да што више праведности проповиједано, но при том ипак остаје у нашем срцу слика великога становника Јасне Пољане, тога новог полу-бога поља и шума. За чим је стара Грчка помоћу градова и армонијским развитком столећима тежила и што је створила: једног Омира, то је природа учинила за Русију, кад је створила Толстоја; Толстоја, душу и глас једног силног народа, ријеку, одакле ће пити столећима дјела, људи и пастири народа“.

Помен-број „Срђа“. Поводом стоте објелтнице укинућа дубровачке републике (31. јануара 1808.) уредништво „Срђа“ објавило је издати помен-број. Како се сад из „Дубровника“ јавља, тај ће број обухватити првих пет бројева „Срђа“ за г. 1908. т. ј. два за јануар, два за фебруар и онај од 15. марта; имаће дакле најмање 240 страница, јер је градиво, које су г. г. сарадници посветили овој

згоди, *веома обилато*. Ово је градиво и много разноврсно и стигло је из свих наших крајева. А да ова споменница буде што занимљивија и љепша, администрација „Срђа“ није штедила ни труда, ни трошка, те ће бити *илустрована са више него педесет слика*. Тим се је нарочито хтјело да се угоди свакому, који је у „Срђеву“ колу или као претплатник, или као сарадник; *споменница ће дакле бити одебља и лијепа књига*.

Али обилатост и сабирање градива и набављање клишеја за слике одузело је више времена но што се могло предвиђети, те с тога помен-број није до сад могао да буде готов. У толико да не настане празнина у реду бројева, администрација је разаслала VI. број „Срђа“ од 31. марта 1908. г., те тако кад буде разаслана Споменница, претплатници биће у реду с примљеним листа.

Пољопривредно-шумарски одсјек на универзитету у Биограду. Потврђује се вијест, да је кр. српски министарски савјет донио одлуку о отварању пољопривредно-шумарског одсјека на српском универзитету у Биограду, и да је у ту сврху Класна Лутрија дала 80.000 динара. Та је вијест изазвала необично допадање међу српским привредницима, који су често износили и доказивали потребу тога одсјека, јер би он дао људе са факултетским пољопривредно-шумарским знањем, а ти би људи били од неочекиване користи српској привреди.

ДОМАЋЕ ВЈЕСТИ

— Књ. Влада намјерава поднијети на ријешење Народној Скупштини, у удруженим савезу, *пројекте закона*: о административној и судској подјели земље; о чиновницима грађанског реда; о самоуправама општинским и о централној управи. За израду ових законских пројеката образована је нарочита *комисија*, која је већ предузела свој рад.

Комисију састављају ови чланови: г. г. Лабуд Гојнић, заст. предсједника Великог Суда, Јанко Спасојевић, врш. дуж. предсједника Гл. Држ. Контроле, Живко Драговић, проф., Ристо Поповић, члан Великог Суда и Филип Јерговић, начелник Министарства Унутрашњих Дјела.

Личне вјести. Г-ђица Едит Дурхам позната пријатељица српског народа, а нарочито Црне Горе, коју је и заступала на Балканској Изложби у Лондону, приспјела је на Цетиње. Одавде ће поћи у Скадар и Арбанију, којом мисли путовати због својих живописних студија.

Из Црногорске Банке. На молбу Црногорске Банке, Народна банка у Биограду послала је још у септембру мјесецу 1906. год. свога директора г. Бранка Бошковића, да постави правилну и модерну основу овој младој установи и свог вишег чиновника г. Димитрије Јанковића, да на тој основи развије банчин рад.

Г. Јанковић је без икакве награде од стране Црногорске Банке руководио на опште задовољство банчиним пословима све до првих дана овога мјесеца, када је отпутовао за Биоград. При његовом поласку Управни Одбор Црн. Банке изјавио је своје признање и дубоку захвалност како Народној банци, која га је ставила на расположење, тако и њему самоме на његовом ревносном и неуморном заузимању и раду око унапређења ове установе.

У знак видног признања Управа је г. Јанковићу предала скромни а трајни спомен у једној златној кутији дуванског с натписом „Црногорска Банка Димитрију Јанковићу“ и његовој госпођи један златни брош с бриљантима.

У очи самог поласка Управни и Надзорни одбор опростио се са г. Јанковићем и у част његову приредио је банкет у Гранд Хотелу, на коме је предсједник Управног одбора г. Вулетић захвалио г. Јанковићу и у име акционара, међу којима је као уопште у свем нашем грађанству оставио најљепше успомене.

ТЕЛЕГРАМИ

Петроград, 6. априла. Министар Извољски држао је у Думи дуг говор, који се односио на балканске прилике. Министар је побијао мишљење, да је Русија противна пројекту аустро-угарске новопазарске жељезнице, и да се 25. члан берлинског уговора и споразума од г. 1897., од Аустро-Угарске криво тумачи, јер да се у том уговору не налази никакво ограничење привредног рада сила потписница. Ма да се пројектом санџачке жељезнице положија на Балкану знатно мијења, министар наглашава да Русија на Балкану тежи само за тијем,

да унаприједи добробање балканских држава и да побољша положај хришћана у Турској. Стога је Русија иностранству предложила, да се све жељезничке основе, које се по Балкан, потпомогну. То су велике силе са симпатијом приимале, те се је и Аустро-Угарска изјавила у начелу сагласна с тим предлогом. Жељезничко питање је ипак узредна ствар, док је главни задатак македонског питања, да се на име проведу неодољне реформе у судству, наишао на неочекиване тешкоће. Ради тога је Енглеска изнијела свој самостални пројект, али пошто тај пројект има неколико тачака, на које велике силе не могу једнодушно пристати, те које ни Султан не може примити, с тога је министар изнио неке измјене у енглеском предлогу. Министар даље вели, да Аустро-Угарска, која да је највише заинтересована, не приговара томе, да се све велике силе приме посла за провађање реформама, а за то је и Њемачка и Француска и Италија, па ће се тако доћи до споразума с енглеским кабинетом. Русија тражи умирење Македоније и одржавање status quo и равнотеже на Балкану, а то јасно доказује њезину мирољубивост, која не допушта, да се руска политика у опасном правцу промијени. Министар завршује, да Русију у стварима Блиског Истока мора водити здрави егоизам. Она хоће да помогне народима и хришћанима на Балкану, али и ако им с једне стране даје највећу моралну помоћ, с друге стране не може она ништа предузети што би је могло довести до оружаног сукоба, јер Русија у првом реду треба да поправи своју у потоњем рату малаксалу снагу. Односно прилика на Балкану мора дакле Русија да води здрави егоизам, а овај је напошљетку користан за балканске државе и народе, који ће у Русији вазда наћи свог природног пријатеља и браниоца, те који баш требају јаку и спремну Русију. Здравни егоизам није у противурјечју са народном политиком, напротив он је њезин први услов. Увјерен сам, закључио је министар, да је овај здрави егоизам у овом историјском часу свјесна и неоспорива потреба руског народа. — Говор министров је примљен општим одобравањем.

Рим, 6. априла. Ушљед одбијања Порте да да дозволу за отварање нових поштанских станица италијанских у Турској и наређења да се оружаном руком спријечи извршење тога од стране Италије, италијанска влада је ријешила да енергично брани своја права и своје достојанство државно, па ће у том циљу послати у турске воде три поморске дивизије свог бродовља са задатком да буду спремне за сваку евентуалност. Чим буду ратни бродови стигли у турске воде, италијанска ће влада упутити ноту силама и Порти, у којој ће изложити гађење њених права и међународног уговора, те ће према одговору Портином управити и даље своје држање. У случају негативног одговора од стране Порте, италијанска влада је рјешена да заузме једно од турских острва — разумије се привремено — да би Турску приморала на одржање своје међународне обвезе.

Атина, 7. априла. Министар Теотокис отпутовао је у Крф.

Рим, 8. априла. Турски посланик био је јучер код министра Титонија, те му је дао повољно објашњење односно италијанских захтјева, нарочито у питању пошта италијанских у Турској. Тим би био спор ријешен. Ушљед тога обустављен је пут италијанског бродовља у турске воде.

Крф, 9. априла. Овамо је стигло турско изасланство, да поздравља цара Вилхелма. Најприје је било

примљено од краља грчког, затијем од цара Вилхелма, којему је и предало својеручно писмо султаново. Изасланство се вечерас повратило у Цариград.

Цариград, 10. априла. Посланици великих сила предали су Порти ноту ради обнављања уговора са страним жандармеријским официрима у Македонији.

Лондон, 11. априла. Русија је поручила пет крстарица највеће запремине.

Петроград, 11. априла. Бивши заповједник манџурске војске генерал Лињевић, умро је синоћ.

Париз, 11. априла. Из Петрограда се јавља, да је због узнемиравајућег стања на Кавказу и сукоба на граници турско-персијској Велики Књаз Николај Николајевић отпутовао по наредби Цара у Тифлис у врло важној мисији.

Петроград, 12. априла. У губернији Калуга набујала је ријека Ока и преплављива многа приватна и државна здања. Жељезнички је саобраћај у губернији прекинут, а телеграф оштећен. Ушљед поплаве електричне фабрике остала је и Москва без свјетлости, а и неке су низине у Москви под водом. На гдјекојим мјестима вода је преплављива куће до другог боја. Више села у московској губернији сасвијем су под водом.

СУДСКИ ПОЗИВ

У смислу ријешења Књ. Суда за суђење анархистичких злочина на Цетињу, од данас број доњи, и овим путем позивају се:

Марко Даковић, свршени правник;
Тодор Божовић, студент биоградског универзитета;

Јован Ђоновић, студент биоградског универзитета;

Милија Павићевић, бив. народни посланик;

Симо Шобајић, б. нар. посланик;
Лазо Божовић, бивши учитељ;
Љубо Павић, трговац;

Перо Врбица, бив. чиновник министарства финансија;

Андрија Радовић, држ. савјетник у пензији;

Бајо Гардашевић, судија у пензији;

Саво М. Ђурашковић, бив. нар. посланик;

Никола Т. Мартиновић, студент у Минхену;

Петар Новаковић, бивши писар обласног суда на Цетињу;

Радоња Поповић, студент — родом из Куча;

Вујадин Окичин Вујачић, бивши капетански писар;

Милутин Ристов Миличкивић, сељак из Пипера;

Лазар Дамјановић, свр. правник;
Јован Томашевић, гимназиста у Сријемским Карловцима;

Јован Кажић, гимназиста у Сријемским Карловцима;

Глигорје Вукчевић, гимназиста у Сријемским Карловцима;

Јово Лазаревић, типограф —

оптужени по дјелу завјере откривене дана 23. октобра 1907. год.

на Цетињу против Његовог Краљевског Височанства Књаза Господара, чланова Владајућег Дома и постојећег стања у Црној Гори, да на дан 12. маја ове године у 8 сати прије подне предстану потписаном суду ради одбране, којег ће се дана одржати јавна расправа по наведеном злочину.

У случају, ако се позвати не пријаве, суд ће донијети заочну пресуду (in contumaciam) ма и на штету оптужених.

Број 258—В—1908.—40
Цетиње, 20. марта 1908. год.

Књ. Суд за суђење анархистичких злочина

Предсједник
Лабуд Гојнић

СТЈЕЧАЈ

Књ. Министарству Финансија и Грађевина потребан је један контрактурални чиновник.

Кандидат треба да има вишу финансиску спрему, да је показао практичну способност у царинској и пореској служби, и да познаје српски језик.

Ко би желио заузети ово мјесто, нека у што краћем року поднесе овом Министарству своју понуду са условима под којим би се и кад примио истог, и увјерења о својој теориској и практичној спреми.

Мјесто је скопчано с платом до шест хиљада (6000) круна на годину.

Број 219. Из Канцеларије Министарства Финансија и Грађевина, 22. фебруара 1908. Цетиње.

СТЈЕЧАЈ

Одјељење Народне Привреде упутиће у току ове године 2 младића на изучавање *практичног млекарства и виноградарства*. Младићи, који желе бити питомци Одјељења, не смију бити млађи од 15 ни старији од 20 година; треба да су најмање свршили 4 разреда основне школе са врло добрим успјехом и да су примјерно владања.

Уз пријаву треба приложити школску свједоцбу, крштеницу, увјерење кап. суда у владању и имовном стању и дозволу од родитеља (стараоца) да могу ступити за питомце. Привредно одјељење одређиће услове којих се имају придржавати они, који буду изабрати за питомце.

Вријеме поласка као и избор младића Одјељење ће, у своје вријеме, објавити овим путем.

Број 563. Из Одјељења Народне Привреде Министарства унутрашњих дјела, 15. марта 1908. год. на Цетињу. 1,3

СТЈЕЧАЈ

Траже се два физикуса за округе: Бањани, Грахово и Опутну Рудину са сједиштем на Велимју и за округ Васојевићки са сједиштем на Андријевици.

Годишња им је плата по 3600 круна (три хиљаде и шест стотина круна).

Окружни физикуси бити ће дужни држати своју ручну апотеку и мораће на позив ићи по округу колико по званичном толико по приватном послу, за које ће му се исплаћивати награда према нашем „Санитетском Зборнику“.

Молитељи морају познавати српски језик; морају бити оспособљени за докторе целокупног лјекарства на једном од признатих европских универзитета.

Молбе морају бити припослане санитетском одјељењу Министарства Унутрашњих Дјела најдаље до 1. маја 1908. год. и провиђене са свима потребним исправама.

Број 446. Из Санитетског Одјељења Министарства Унутрашњих Дјела, 19. марта 1908. године на Цетињу. 4,5

НА ЗНАЊЕ

Књажевско Министарство Финансија и Грађевина овим обзнањује свима и свакоме кога се тиче да се према notiци донесеној у 8. броју „Окружног наредбеног листа С. К. Ravnateljstva Pošta i Telegrafa за Dalmaciju“ број фалсификованих банкнота од 10, 20, и од 100 круна све више почео ширити и да је фалсификовање банкнота прилично успјело.

Заинтересованим се препоручује да при примању односних банкнота нарочиту пажњу обрате.

Из канцеларије Мин. Финан. и Грађевина. 2,3

ОГЛАС

На основу одобрења господина министра Финансија и Грађевина—у неђељу 27. ов. мј. држаће се у канцеларији капетанског суда на Његушима јавна лицитација за израду око 800 метара парапета на линији колског пута у Крстац Његушки.

Парапет ће се у клак оградити а сав материјал око истог подузимач ће набавити.

Ко би желио лицитирати, дужан је на дан лицитације поднијети кауцију тридест од сто вриједности погођеног рада било у готовом новцу или непокретним добрима. Кауција у непокретним добрима треба да је капетанским или општинским судом овјерена.

Одјељење за Грађевине и Саобраћај, задржава право да рад никоме не уступи ако би понуђене цијене неповољне биле.

Број 659. Из Канцеларије Министарства Финансија и Грађевина, Одјељење за Грађевине и Саобраћај, 8 априла 1908 г. на Цетињу. 1,2

ОБЈАВА

По одобрењу Господина Министра Финансија и Грађевина, — у неђељу 27. априла о. г. у десет сати прије подне, даваће те у канцеларији Министарства Финансија и Грађевина на лицитацију прегон државне соли с Ријеке на Његуше за вријеме од године дана.

Прегониће се годишње око 200,000 килограма соли.

Лицитант прегона дужан је положити кауцију од 1500 круна у готову или у непокретности.

Подронија обавјештења о лицитацији, као и условима, могу се добити сваког радног дана у канцеларији Министарства или у канцеларијама управа царинарница Ријечке и Његушке.

Бр. 405. Из канцеларије Књ. Министарства Финансија и Грађевина, 4. априла 1908. г. на Цетињу. 2,3

Службени огласи

СУДСКИ ПОЗИВ

У смислу ријешења Књ. Обласног Суда у Никшићу од 31. марта о. г. број доњи, позива се Маринко Милованов Божовић, из села Никовића у Језерима који је убио жандарма Радована П. Караџића, а који је поћу између 3. и 4. новембра пр. год. утекао из овдашњег истраж. затвора, да на дан 27. маја* о. г. у 8 сати прије подне предстане потписатом Суду, ког ће се дана одржати јавна расправа по наведеном злочину, а у случају Божовићевог престанка, Суд ће донијети своју пресуду, па ма она била и на његову штету.

Број 494—V—1906—32.
У Никшићу, 1. априла 1908.

Књ. Обласни Суд.
за врш. дуж. предсједника,
Р. 131. Бр. 170 2,3 судија М. Ј. Николић.

* Прошли пут погрешно је оштинано: 27 марта.

ОГЛАС. — Износи се на јавну продају доље описата непокретност Истрефа Никчевића из Добре-воде која је процијенена 740 круна.

Продаја ће се извршити у канцеларији потписатог Суда у три рока 19 априла, 19 маја, и 19 септембра текуће године у 4 сата послје подне.

На првом року непокретност се неће продати испод процијенене вриједности на другом хоће и ниже али не испод $\frac{2}{3}$ процијенене вриједности, а на трећем року непокретност ће се уступити понудиоцу највише цијене.

Сваки лицитант дужан је положити 10% од процијенене вриједности.

Позивају се сви они који на непокретност имају какво реално право прече купње, да се пријаве Суду прије прве продаје.

Опис непокретности:
2) Доброј води, на звано „Долац“ у ком имаде око 2 рала земље орачице, од истог износи се са сјеверне стране 1 рало са припадајућим воћем и маслинама, а с правом натапања као и остали порендици, граници: Демо, Андрија Саво и

Иво Никчевићи сви са својим баштинама. процијенено 400 круна.

У Ковачево, Забио, граници: Амт Никчевић, Браим Медов Перић, Божо Никчевић, сви забјелима и пут. Процијенено 120 круна.

У Перановицу, пола зграде са припадајућим маслинама и правом натапања као и дотична пола зграде, граници: Иво Никчевић, Кола Дабовић, Демо Вуковић сви з градама и Омер Адемове Каламперовић маслинама Процијенена 220 круна. Број 701—79—907.

Печурице, 24. марта 1908.
Капетански Суд.
Капетан
Р. 223. Бр. 171. 1,1 Никола Ј. Вучинић.

ОГЛАС. — Решењем Књ. Обласног Суда у Никшићу, од 19. маја прошле 1907 г. број 759 ex 1907—III.—1906.—5.

Износи се на јавну продају доље описана непокретност Бр. Бузе Вукотића, која је процијенена круна 14.415 (четрнајест иљада четири сто петнајест кр.) Продаја ће се извршити у канцеларији потписатог Суда. За продају одређују се три рока: први 6. маја, други 6. јуна и трећи 6. октобра ове 1908 г. у 2 сата послје подне.

На првом року непокретност се неће продати испод процијенене вриједности, а на другом хоће и ниже, али не испод $\frac{2}{3}$ процијенене вриједности, а на трећем року уступиће се понудиоцу највише цијене.

Сваки лицитант дужан је положити јемство 10% од процијенене вриједности непокретности.

Позивају се сви они, ком на непокретност имају какво реално право, дужникови повјериоци, као и сви они, који имају право прече купње, да се суду пријаве прије прве продаје.

Опис непокретности:

1. Једна двокатна кућа која се налази на сјеверну страну Вароши по новом плану израђена; дугачка је 10 м. 60 цм; широка 6 м. 70 цм; у кућу се налазе 6 одјељења т. ј. у горњем и у доњем боју; при истој кући налази се кужина с јужне стране, дугачка 6 м. 50 цм., широка је 6 м. 70 цм.; друга кужина са сјеверне стране дугачка је 7 м. 30 цм., широка 5 м. 50 цм.; око исте куће и кужина налази се авлија са клаком озидана са једним портуну дугачка је м. 23, широка је м. 20.

Речена кућа са припадајућим кужинама и авлијом процијенена је круна 6.000 (шест иљада кр.)

II. Око исте куће налазе се у једном комату 16 $\frac{1}{2}$ рала земље, која је процијенена поједино рало круна 510 те износи круна 8.415 (осам иљада четири сто петнајест).

Горе поменута имовина лежи у границама овим:

1) од истока пут који води ријеци Бистрици.

2) од сјевера Милан Мрав са земљом.

3) од запада Гаврило Јововић са земљом.

4) од југа авлија од шпедата.

у Никшићу 6. априла 1908. г.

Број 244 ex 1908—1905—1093.

Из Канцеларије

Р. 343, Бр. 178, 1,1 Општинског Суда.

Приватни огласи

БАРСКО ДРУШТВО

Распоред пловидбе поштанскијех и трговачкијех параброда по Скадарском језеру и Бојани.

Полазак: Поштански и трговачки параброди полазе сваки дан осим недеље у 10 сати прије подне из Скадра и тичу Вир—Плавницу: понедељником, сриједом и петком, а Плавницу—Вир; уторником, четвртком и суботом. Истог дана враћају се у Скадар.

Сретање: На Виру с државном барском дилижансом у доласку и поласку.

Полазак: Из Ријеке за Вир полази сваки дан осим недеље у 11 сати прије подне и истог дана враћа се на Ријеку.

Сретање: С парабродом, који полази из Вира за Плавницу и Скадар и то: понедељником, сриједом и петком, а уторником, четвртком и суботом с парабродом за Вир и Скадар. На Виру пак с државном барском дилижансом у доласку и поласку.

Сретање: На Плавници с приватнијем подгоричкијем омнибусом у доласку и поласку.

Полазак: Из Скадра за Обод и обратно сваког дана осим недеље.

За подробнија обавјештења треба се обратити односнијем друштвенијем агенцијама.

Р. 156. Бр. 128. 1,36

УПРАВА.

ОГЛАС

Одбор за балканску изложбу у Лондону износи овим путем на продају **сву** количину својих дописних карата (око 75.000).

Ко жели исте купити нека се писменим понудама пријави Одбору у Одјељењу Народне Привреде најдаље до 25. овог мјесеца, кога ће се дана дати дописнице понудиоцу највише цијене.

Цетиње 9. априла 1907 год.
Одбор
1,2 за Балк. изложбу у Лондону.

НА ЗНАЊЕ Свијема мојим муштеријама из унутрашњости и са стране, који има самном домаћега интереса (посла) да се обрате на моју адресу, Подгорица у Казнени Завод.

Подгорица.

Р. 30, Бр. 160, а. 2,2 **Митар Никовић**

ОБЈАВА. Јављам мојим дужитељима, којима дугујем испод 1000 круна да се пријаве преко Обласног Суда Никшичког, у року до 1. маја 1908. год., које ће им исплатити моје опунуномоћник г. Перо Јововић, који се до тада не пријави, доцније потраживање нећу му признати; исто молим моје дужнике, да дуг плаћају опунуномоћнику Јововићу, иначе биће тужени судом на њин трошак.

Са поштовањем
Р. 66, Бр. 160, б. 2,2 **Митар Никовић**

ЈАВНА БЛАГОДАРНОСТ

Још нијесмо ни утрли сузе за нашим сном односно унуком Петром, а неумитна смрт отрже нам драгу

† Милицу М. Влаховић

која се послјед петнајестодневног тешког боловања у најљепшем цвијету младости пресели у вјечност 9. марта ов. год. те с болом у души под притиском неизлечиве туге и жалости, не можемо пропустити а да не изјавимо доживотну благодарност Њ. Високопреосвјештенству Митрополиту Митрофану, мин. војном бригадиру Митру Мартиновићу, бригадирима: Јанку Вукотићу, Јову Мартиновићу, Велиши Лазовићу, Драгици Меденици, Блажу Бошковићу, велико-судији Милу Дожићу, на њиховим телеграфским саучешћима, и тиме нам у велико тугу ублажише.

Хвала г-ђи Јани Бошковић и госпођи Љубици Ј. Мартиновић на њихова телеграфска саучешћа.

Најтоплија хвала Др. Стринићу на његовом заузимању, да нашу покојницу од смрти спасе.

Хвала г. Др. Магановићу, г. командирима: Павлу Вујисићу, Милошу Радовићу, Стеву Јевевићу, Ралу Меденици, Сави Лазаревићу, Јову Меденици, Малиши Томовићу, члану обл. суда Саву Бошковићу, г. кап. Драгу Радовићу, сержару Мују Влаховићу, кап. Лексу Саичићу, Вуксану Рашовићу, Ивану Чукићу, Стевану Марнићу, Милошу Зоњићу, Сави Анђелићу, Николи Поповићу, Марку Ивањишевићу, Ристу Бошковићу, Милети Бећковићу, Ристу Лекићу, Милосаву Булатовићу, секретару Живку Никчевићу; поповима: Радовану Павићевићу, Лазу Булатовићу, Станку Булатовићу, заст. надзор. Ралу Радовићу; учитељима: Јакши Поповићу, Пуниши Милошевићу, Алекси Чукићу, Јагошу Поповићу, Благоју Лекићу, Нику Булатовићу, г. пор. Радовану Радовићу; потпоручницима: Мирашу Меденици, Николи Булатовићу, Марку Ненезићу, Милутину Радовићу, Милу Саичићу, Груици Грдинићу; официрима: Милошу Војводићу, Милутину Оровићу, Марку Минићу; телеграфистима: Љубу Војводићу, Ику Влаховићу; господи трговцима: Симу Марићу, Тому Вујачићу, Милу Лазовићу, Мирашу Ђукићу, Јакупу Раковићу, Манољу Марићу; грађанима: Вуксану Дедовићу, Перути Мињовићу, нареднику Јагошу Вуисићу; перјаницима: Бекиру Булатовићу, Митру Влаховићу, на њиховим телеграфским и писменим саучешћима, чине нам у велико тугу ублажише.

Хвала чиновништву и грађанству вароши Колашана са околином, који у великом броју дођоше и покојницу ожалише и до вјечне куће испратише и сахранише.

Особита хвала кумовима, пријатељима познаницима и рођацима без разлике пола, који у оноликом броју дођоше и покојницу до вјечне куће испратише, ожалише и сахранише.

Хвала свакоме на писмена и телеграфска или ма којим путем узакане саучешћа.

Колашин.

Ожалошћени: муж кап. **Вук**, шћер **Вукосава**, свекар кап. **Пуниша**, ђевери **Мираш**, **Мато**, **Радован** Јетрве **Вукосава**.
Јела

Р. 350. Бр. 177. 1,1